

OP „DE BEER“.

De Noord-Wester storm van omstreeks 20 Juni was oorzaak dat we dezer dagen, al was het wat laat in den tijd, nog eens poolshoogte gingen nemen op „de Beer“, het eiland tegenover den Hoek van Holland en dat afgesneden werd van het vaste land van Zuid-Holland en ontstaan is door het graven van den Nieuwen Waterweg. Die storm en het daarmee gepaard gaande hooge water hadden hier namelijk, evenals in den vogelpolder „Ydoorn“ en op Griend, het vogeleilandje in de blonde Waddenzee, talloze zeevogels van hun broedsel beroofd. De stermpjes en de kluten van „De Beer“ hadden zich evenwel door dien tegenslag niet uit het veld laten slaan en waren onmiddellijk weer aan een tweede broedsel begonnen en zoo kwam het, dat er in de laatste Juli-weken nog honderden en honderden nesten en eieren te vinden waren en zooveel moois te zien was in deze merkwaardige broedkolonie, dat we besloten een paar dagen naar „de Beer“ te gaan.

Het werd een avontuurlijke tocht. 's Middags waren we naar „Binnenduin“ gegaan, waar dr. Jac. P. Thyse, te midden van familie en vrienden zijn 60sten jaardag vierde, en pas tegen den avond reden we naar Maassluis. We wilden nu eens langs een anderen weg dan gewoonlijk het vogeloord bereiken en kozen daartoe de route over het eiland Rozenburg.

Het was al donker toen de veerpont ons overzette. Aan den overkant hoorden we, dat de weg particulier bezit was, waartoe we een vergunning behoefden. Dan was er nog een achttiental hekken, welke we moesten passeeren en waarvan er sommige gesloten waren en het laatste gedeelte was zoo goed als onbereikbaar. Hoe ver het nog was ? Wel, een kilometer of zeventien. Dat zag er goed uit. Na allerlei wederwaardigheden kregen we, hoewel geen toestemming, omdat de persoon in kwestie reeds ter ruste was, dan toch de sleutels.

De duisternis, totaal onbekend terrein, smalle wegen, hekken met Lipssloten, die geopend en weer gesloten moesten worden, groote kerkuilen en kleinere steenuilen, die, verblind door het licht, telkens vlak voor ons wiel geruischloos opvlogen, geen goede kaart en tot slot een lekke voorband, al die omstandigheden maakten dezen nachtelijken terreinrit tot een emotievolle tocht. Wel hadden we een A-tentje bij ons, maar kampeeren op een hoogen dijk of op het talud daarvan lachte ons nu niet bijster toe. Toen de voorband het begaf, passeerden we juist een groote boerenhoeve met graanen hooischuren. Een der schuren was aan één zijde geheel open en bij onderzoek bleek er boonenstroo aanwezig te zijn. Hebt ge wel eens op boonenstroo geslapen ?

Ik wel. Ik herinner me nog een nacht op boonenstroo in den polder „Het Noorden“ op Texel. Een nacht met veel gezucht en gedraai, gesteun en gejeuk. Een kampeernacht dien onzen onvergetelijken Ko Doncker, die het telkens te kwaad had met de stugge en harde boonenstengels, spinnen, duizendpooten en luisjes bij z'n rusteloze pogingen om een eenigszins dragelijke ligplaats te construeeren, de verzuchting ontlokte: „Ik lijk te deksel wel een broedsche lepelaar !“

Ik voorzag een dergelijken nacht. Bij het schijnsel van onze motorlamp werd ons bedje gespreid. Het was reeds lang na middernacht toen we ons in de dekens wikkelden. Maar probeer nu eens te slapen, als een leger van uiterst kleine spinnetjes en luisjes, torretjes en kevertjes over je gezicht, armen en handen marcheeren en twee waakhonden op een aller-onaangenaamste manier en zonder ophouden liggen blaffen.

Twee volle uren hielden die duivelsche honden het vol. Toen kwamen de ratten, misschien ook wel muizen. We hoorden ze knagen en trekken aar azen mondvoorraad, ze liepen over ons heen en overal was geritsel en gepeuter. Een paar dozijn halfwilde duiven, die ook hun tenten in de schuur hadden opgeslagen, zorgden voor vleugelgeklap in de geweldige kap boven ons. Een kerkuil zwoegde en zuchtte vlak bij ons. En bij het grauwen van den morgen kwamen de hanen los.

Om halfzes kropen we uit de schuur en plakten de band. We reden zoover als de weg het toeliet en na een klein uur zaten we onder het genot van een kop thee in de keet van de Meeuwenpolitie.

Sym de jager, de vogelbewaker, was er nog. Drie maanden lang, gedurende het geheele broedseizoen, woont deze jonge Texelaar in het kleine houten keetje en houdt een wakend oog op de grootste vischdiefkolonie van Westelijk Europa.

Zes jaar geleden werd Symon de Jager hier door de Ned. Vereeniging tot Bescherming van Vogels aangesteld. Toen broedden er een vijftigtal paren kluten. Dit jaar waren er in juni een vierhonderd nesten van deze sierlijke en fijn geteekende steltloopers. Maar ook de sterntjes zijn geweldig vermeerderd. Het is bijna ondoenlijk om een eenigszins betrouwbare schatting te geven van hun sterkte. Duizenden en duizenden, ja tienduizenden ranke vischdiefjes hadden er dit jaar hun nestjes op het schier onafzienbare strand. En dank zij de secure en doelmatige bewaking kunnen we nu zeggen, dat er op de Beer geen enkel broedsel meer door eierraperij verloren gaat.

Symon ging direct met ons mede. Eerst door de zeer welig en dicht met vlier en duindoorn begroeide duinen. Een zeer typisch duinlandschap, zooals je eigenlijk nergens in Noord- of Zuid-Holland aantreft, en een uitgezocht oord voor allerlei klein gedoe van kneutjes, paapjes, fitisjes, klauwieren, tuinfluiters, piepers, nachtegalen, krekelzangers, grasmusschen en nog veel meer.

Ook het strand is niet te vergelijken met het strand zooals wij dat gewend zijn bij Wijk aan Zee of Bergen. Vanaf de duinen heb je zeker 10 minuten werk en soms nog langer om de waterlijn te bereiken. Schelprijke en helwit blinkende vlakten, wisselen af met door zeekraal, zeepostelein en zeedistel begroeide gedeelten. Verderop weer een geheel strandstuk rood-paars getint door het bloeiende duizendguldenkruid. Tegen den duinvoet, de ontelbare met helm en zandhaver bekroonde voorduin-molshoopen; het broedgebied van den kleinen zeemeeuw, ook wel stormmeeuw genaamd en de schitterend gekleurde bergeenden. Die kleine zeemeeuw is een heel zeldzame broedvogel van ons, toch schijnt het dat ze zich al meer en meer in ons dierbaar Holland komen vestigen. Alleen hier op „de Beer”, op Schouwen, Rottum en Texel en bij Callantsoog zijn nesten van deze verkleinde uitgave van den Zilvermeeuw gevonden.

Onze strandwandeling werd een intens genot. Urenlang liepen we onder de wolken vogels door en overal nesten, eieren en jonge, pasgeboren vischdiefjes. Kluten met jongen staken bij onze nadering een ondiep zwijn over. Dapper zwommen de kleine donsjongen tegen de zacht kabbelende golfjes, die de vrij sterke Zuid-Wester in het zwijn had doen ontstaan, tusschen de bezorgde ouden mee. Hun halsjes hadden ze plat op het water gestrekt en zonder de prisma zou je van dien geheelen overtocht niets bemerkt hebben. We bleven ze volgen totdat ze den veiligen overkant bereikt hadden. Toen maar weer verder, en steeds nieuwe troepen vogels, overal geschreeuw, gekrijsch en geroep, van vischdiefjes, dwergsterntjes, kluten en scholeksters. Heel in de wazige verte op een zandplaat de onwezenlijke en wonderlijke silhouetten van een paar honderd aalscholvers. Een groote troep blanke lepelaars stond te droomen en te soezen in het ondiepe water bij „De Punt”. Op de Maasvlakte en op de open strandvlakten tusschen de gorzen zaten de kluten, wilde eenden en bergeenden en zoowaar een paar grauwe ganzen. Het aardigste waren de troepen jonge bergeenden, die hier onder geleide van de ouden aan het fourageeren waren. Achter de blikkerige Maasvlakte, vol van vogelbeweeg, de grijze omtrekken van Oost-Voornes duinen, het „Steenen Baken” en het oude Brielle met z'n prachtige torensilhouet. Het kostte moeite om tot den terugtocht te besluiten.

Uit: Jan P. Strijbos, Waar de stilte spreekt, Becht, Amsterdam, zonder jaar, pp. 119-122.